

✻ DE STER. ✻

Half-Maandelijksch Tijdschrift van de Heiligen
der laatste Dagen.

(OPGERICHT IN 1896.)

Want zoo velen als er door den Geest Gods geleid worden, die zijn kinderen Gods. Want gij hebt niet ontvangen den Geest der dienstbaarheid wederom tot vreeze; maar gij hebt ontvangen den Geest der aanneming tot kinderen, door welken wij roepen: Abba, Vader! Dezelve Geest getuigt met onzen Geest, dat wij kinderen Gods zijn.

ROM. 8 : 14—16.

No. 16.	15 Augustus 1905.	10de Jaargang.
---------	-------------------	----------------

OVER ERFZONDE EN NOG WAT.

Een briefwisseling tusschen een Ouderling der Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen en een „onderzoeker”.

(*Vervolg van bladzij 232.*)

Ten tweede: al waren uwe zonden als scharlaken enz., zij zullen worden als witte wol.” Er staat (Jesaja 1 : 16, 17 en 18):

„Wascht u, reinigt u, doet de boosheid uwer handelingen van voor mijne oogen weg, laat af van kwaad te doen. Leert goed doen, zoekt het recht, helpt den verdrukte, doet den wees recht, handelt de twistzaak der weduwe. KOMT DAN, en laat ons samen rechten, zegt de Heere: al waren uwe zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw, al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol.”

In geen van beide gevallen wordt dus gezegd dat alle zonde onvoorwaardelijk zal vergeven worden en deze teksten druischen dus niet in tegen de woorden van onzen Heiland (Matth. 12 : 31): „Alle zonde en lastering zal den menschen vergeven worden, maar de lastering tegen den Geest zal den menschen niet vergeven worden.” Mijn meening is dat iemand alleen tegen den Heiligen Geest kan zondigen als hij dien deelachtig geworden is, zoodat hij moedwillig en tegen beter weten in, zekere verkeerde dingen doet. Die meening grond ik op Hebr. 6 : 4—6 en 10 : 26.

„Nu zou ik haast zeggen onze Bijbel is niet compleet”, zegt U. Volmondig zeg ik: neen, onze Bijbel is niet compleet. Ik herhaal, wat ik eenmaal in een ander verband schreef:

„Het is nimmer door den Heere gezegd, dat de Bijbel uit sluitend Zijn Woord was. Dit goede Boek is niets anders dan een

verzameling van boeken en brieven, aan welke goddelijk gezag wordt toegekend. Het bijeen brengen tot één boek is door menschen gebeurd. Hadden de verzamelaars al de boeken van de verschillende dienstknechten des Heeren? Neen, want vele waren zoek. Waar, bijvoorbeeld, vinden wij de GESCHIEDENISSEN VAN DEN PROFEET NATHAN en de GESCHIEDENISSEN VAN GAD DEN ZIENER (1 Kron. 29 : 29)? Waar zijn de WOORDEN VAN NATHAN, DEN PROFEET, de PROFETIE VAN ABIA, DEN SILONIET en de GEZICHTEN VAN JEDI, DEN ZIENER (2 Kron. 9 : 29)? Waar de WOORDEN VAN SEMAJA, DEN PROFEET, EN IDDO DEN ZIENER (2 Kron. 12 : 15)? Men vindt deze boeken niet in de Bijbelverzameling. En toch, als wij de woorden van deze profeten en zieners hadden, zou men dan aan dezelve het goddelijk gezag kunnen ontkennen? Evenmin als aan de boeken des Bijbels".

U zult alreeds bemerkt hebben, welk antwoord ik geven zal op Uw slotvraag: „Is er nu Erfzonde of niet?" Uw schrijven, dat ik evenwel ten hoogste waardeer, heeft mij nog niet van mijn standpunt bewogen. Het is mijn standvastig vertrouwen, dat aan dat standpunt geen verrikken of bewegen is, eenvoudig omdat het Gods eeuwige waarheid is.

Ten slotte nog een vraag. Het is mij voorgekomen, dat onze briefwisseling misschien interessante lectuur wezen zou voor verscheidene menschen, die in de dingen, door ons besproken, belangstellen. Wat zoudt U ervan denken als ik er moeite voor deed om onze brieven in een tijdschriftje gedrukt te krijgen? U zult mij een groot genoegen dóen, als ik daarover Uwe gevoelens mag vernemen.

Intusschen verblijf ik met de meeste hoogachting:

Uw dw. dr.

I. KOOLJMAN.

ROTTERDAM, 4 Juli 1905.

Welgedele Heer: — Als antwoord op Uw schrijven van 2 Juni diene het onderstaande:

Uw meening is dat wij het *wel* eens kunnen worden, ik beweere van niet, om de eenvoudige reden, dat er op de gansche wereld geen twee menschen zijn, beziel met denzelfden Geest. Jezus alleen kon zeggen: Ik en de Vader zijn één, één van zin, willen en bedoelen. Zijn eigen woorden waren: Ik doe al wat den Vader behagelijk is; dus één van Geest.

U vindt de gelijkenis van den zaadkorrel niet gelukkig getroffen! Ik heb mij daarover zoo kort mogelijk uitgedrukt, om niet te langdradig te worden, en heb alleen maar aan willen duiden, dat de levenskiem er in verborgen zit, evenals in een klein kind de kiem tot zondigen. Dat deze kiem de éénige is, heb ik niet gezegd; dat wij van Gods geslacht zijn is ongetwijfeld; ook heb ik niet gevraagd: waarom een kind als het opgroeit begint te zondigen; ik heb gezegd na éénigen tijd begint het te zondigen, dat is dan geen vragende maar een be-

vestigende zin. U zegt zondigen is bewuste daden plegen; ik heb ergens gelezen: Zoo wie een vrouw aanziet om haar te begeeren, die heeft alreeds overspel in zijn hart gedaan. Is nu dit aanzien een daad of neiging, wat is dit nu? Is hier een bewuste daad gepleegd? Hoe men het ook uitdrukt als neiging, of vleeschelijk gezind, of hoe men het ook noeme: ik ken maar twee richtingen: of zondigen of heiligheid, evengoed als er alléén maar licht en duisternis is; wat daartusschen ligt is schemering en is twijfelachtig.

U tracht te bewijzen dat die menschen niet door den Heiligen Geest gedreven werden; ik vind dit bewijs nog al onbetrouwbaar, al haalt U eenige bijbelplaatsen aan. Welke woorden in den Bijbel zijn dan *wel* geschreven door menschen bezield met den Heiligen Geest? De woorden die onze Heer en Heiland zelf gesproken heeft, zijn door menschen (zondaren) tot een boek bijeenverzameld, dus wat is nu vertrouwd in onzen Bijbel? Wat die schijnbare tegenstelling aangaat, waarover ik gesproken heb, dit heb ik aangehaald om aan te toonen, dat het in dienzelfden Bijbel staat, ook heb ik gezegd *schijnbare* en *als het ware* tegen elkander indruischend. Dat onze Bijbel niet compleet is, deel ik met U, ik wilde mij niet te sterk uitdrukken, daarom heb ik gezegd: (nu zou ik haast zeggen: onze Bijbel is niet compleet). Ik geloof als wij de geschiedenis der volken bij elkander verzamelen, hun oorlogen, Godsgerichten en oordeelen, kortom de gansche wereld-geschiedenis, steeds doorgaande, dat wij nog een incompleten Bijbel er bij kunnen voegen, want het is Gods woord en stem.

Het is ook volstrekt mijn bedoeling niet om U of iemand anders van zijn standpunt af te bewegen; een elk moet maar weten wat hij gelooven wil; dat is nog niet gezegd, hetgeen hij gelooft en waaraan hij zich vastklemt, kan bestaan voor Gods heilig aangezicht, want waar de Serafs in den Hemel het aangezicht bedekken met hunne vleugelen, voor de heiligheid Gods! hoe zullen wij dan allen (zondaren) tot onzen laatsten snik ons buigen voor den Alléén Heilige.

Wat Uwe slotvraag betreft om onze correspondentie in een tijdschrift gedrukt te zien, mijn antwoord hierop is dit: Het behoort tot het onmogelijke dat tweeërlei geest kan ademen uit één geschrift, ik heb dit reeds in het begin van mijn schrijven gezegd.

Hiermede heb ik de eer U te groeten,

Hoogachtend,

A. DE GROOT.

ROTTERDAM, 12 Juli 1905.

Den Heer A. DE GROOT.

Alhier.

Weledele Heer: — Nu ik Uw laatste schrijven (van 4 Juli) ontvangen heb, rest ook mij nog een schrijven, zoodat U op iederen

brief een antwoord zult hebben ontvangen. Hiermede eindigt dus onze briefwisseling.

Gelieve er aan te denken, dat ik deze correspondentie niet uitgelokt heb. Het is ook volstrekt mijne bedoeling niet om inbreuk te maken op Uw recht om te gelooven wat U wilt. Ik houd mij aan ons geloofsartikel dat zegt: „Wij eischen het recht, om den almachtigen God te dienen volgens de ingeving van ons geweten, en geven allen menschen hetzelfde recht: laat hen aanbidden hoe, waar, of wat zij ook willen”. Waar echter misverstand omtrent onze geloofsleer heerscht, daar grijp ik iedere gelegenheid aan om naar mijn vermogen te helpen dat misverstand plaats te doen maken voor gezonde begrippen.

Eerstens dan over het ééns-worden, onmogelijk volgens U, mogelijk naar mijne meening. De Heere Jezus bad (Joh. 17 : 20—22):

„Ik bid niet alleen voor dezen, maar ook voor degenen, die door hun woord in mij gelooven zullen. Opdat zij allen één zijn, gelijkterwijs Gij, Vader! in mij, en ik in U, *dat ook zij in ons één zijn*; opdat de wereld geloove, dat Gij mij gezonden hebt. En ik heb hun de heerlijkheid gegeven, die Gij mij gegeven hebt; *opdat zij één zijn, gelijk als wij één zijn*”.

De Heilige Geest zou hen één maken. Dit is gebeurd.

Hand. 4 : 31, 32. „En als zij gebeden hadden, werd de plaats, in welke zij vergaderd waren, bewogen. En *zij werden allen vervuld met den Heiligen Geest*, en spraken het woord Gods met vrijmoedigheid. En *de menigte van degenen, die geloofden, was één hart en ééne ziel*; en niemand zeide, dat iets van hetgeen hij had zijn eigen ware, maar alle dingen waren hun gemeen”.

Diezelfde Geest kan ook nu een aantal menschen één maken. Eén onzer hedendaagsche apostelen (Francis M. Lyman) zei eenmaal hier in Rotterdam:

„Wanneer twee menschen den Geest Gods hebben, zijn zij altijd vereenigd. Wanneer honderd menschen of honderdmillioen menschen den Geest Gods hebben, zal het gevolg zijn, dat zij vereenigd zijn. Zij zien gelijk, zij gelooven gelijk, zij wandelen gelijk, zij zijn eensgezind en geen disputen zullen tusschen hen voorkomen. Als de Christenen niet vereenigd zijn, zijn zij niet des Heeren. Wanneer gij verdeeldheid en strijd onder de menschenkinderen ziet, dan zoudt gij beseffen, dat de Geest des Heeren niet met een iegelijk hunner is. Gij zoudt leeren, dat de Kerk één is en dat het lichaam van Christus één is. Indien wij de volgelingen des Heeren zijn, dan behooren wij tot Zijn lichaam, en wij moeten één met elkander wezen. De arm kan niet zeggen tot de voet: ik heb u niet van noode, noch kan het oog zeggen tot het oor: ik heb u niet noodig. De voeten, de beenen en al de lichaamsdeelen zijn noodig. Zij werken in harmonie: de armen zijn op hunne plaats, evenals de andere ledematen. Al de organen bewegen zich vereenigd. Indien één lid lijdt, lijden alle leden. Indien één gelukkig is en tevreden, zijn allen gelukkig en tevreden. Het lichaam van Christus is één. Het kan niet, het mag niet verdeeld zijn: één Geest en één lichaam”.

Over de zaadkorrel-gelijkenis gevoel ik geen lust, meer te zeggen. Ik meen mij daaromtrent duidelijk genoeg te hebben uitgedrukt.

Ik vind tusschen mijne woorden: „Zondigen is bewuste daden plegen” (nml. het zondigen dat ons toegerekend zal worden) en de woorden van den Heiland: „Zoo wie eene vrouw enz” geen tegenspraak. Let op de woorden: „om haar te begeeren”. Hier is dus begeerte in het spel, direkt in tegenstrijd met het gebod: „Gij zult niet begeeren!” Waar die begeerte is, daar werkt de gedachte. De gedachte is de kracht welke aan alles ten grondslag ligt. Iedere handeling, die wij plegen, iedere bewuste daad wordt voorafgegaan door een gedachte. De gedachten die bij ons den boventoon voeren, bepalen onze belangrijkste daden. Iemand die van plan is te stelen, pleegt de daad eerst in zijne gedachten; als hij nu verhinderd wordt in de daadwerkelijke uitvoering van zijn plan, maakt dit geen verschil. Hij is een dief. Mijne overtuiging is dat hij in de oogen van onzen Grooten Rechter even schuldig is.

Nu nog een kort antwoord op Uw vraag: „Welke woorden in den Bijbel zijn dan *wel* geschreven door menschen beziel met den Heiligen Geest?” Men moet met dienzelfden Geest beziel zijn, wil men verstaan wat Hij geschreven heeft.

„Wie van de menschen weet hetgeen des menschen is, dan de geest des menschen, die in hen is? Alzoo weet ook niemand hetgeen Gods is, dan de Geest Gods. * * * Maar de natuurlijke mensch begrijpt niet de dingen, die des Geestes Gods zijn; want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden. Doch de geestelijke mensch onderscheidt wel alle dingen, maar hij zelf wordt van niemand onderscheiden” (1 Cor. 2 : 11, 14, 15).

Als een dienstknecht des Heeren, die waarlijk Uw zieleheil op het oog heeft, geef ik U ootmoedig getuigenis, dat in de Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen apostelen en andere ambtenaren zijn, die de handen op gedoopte bekeerlingen kunnen leggen, zoodat die nieuw-bekeerden den Heiligen Geest kunnen ontvangen. Dit is strikt in harmonie met Hand. 8 : 14—17:

„Als nu de apostelen, die te Jeruzalem waren, hoorden, dat Samaria het woord Gods aangenomen had, zonden zij tot hen Petrus en Johannes.

Dewelke afgekomen zijnde, baden voor hen, dat zij den Heiligen Geest ontvangen mochten.

(Want Hij was nog op niemand van hen gevallen, maar zij waren alleenlijk gedoopt in den naam van den Heere Jezus.)

Toen leiden zij de handen op hen, en zij ontvingen den Heiligen Geest”.

Hiermede eindig ik. Wees verzekerd van mijn onverminderde hoogachting.

Vriendelijk groetend, uw dw. dienaar:

I. KOOLJMAN.

LEUGENSUIKER.

(Geen saccharine in de huishouding!)

In den laatsten tijd kan men veel lezen in verschillende bladen over een strijd tegen het gebruik van saccharine. Het bestuur van den „Anti-suikeraccijnsbond” wenscht, dat duidelijk en in geheel den lande de waarschuwing vernomen worde, die hierboven staat.

Is *suiker* een *vriend* van den huize, een stof, kostelijk als genotmiddel en als voedingsmiddel — een hoofdbron onzer spierkracht en een der beste hulpmiddelen, den mensch geschonken om zijn lichaam gezond te houden — van *saccharine* kan die lofspraak geenszins gelden: *integendeel!* Wie strijdt voor goedkoope suiker als een noodwendige behoefte voor ons volk, moet dus óók strijden tegen de *leugensuiker*, tegen de saccharine, die met haar valsche zoetheid de echte suiker wil verdringen.

Naar aanleiding van een waarschuwing tegen het saccharine-gebruik, in de *Oprechte Haarlemsche Courant*, schreef de *Telegraaf* het volgende:

„Dr. M. Gresshoff is in de „*Oprechte Haarlemmer*” aan het foeteren geslagen tegen het toenemende gebruik in onze volkskringen van saccharine als zoetstof. En in tal van provinciale krantjes lees je nu waanwijze ingezonden stukken, als daar zijn: bespiegelingen of exclamaties van strijdwillige huismoeders, of bange praatjes van betwetende onderwijzertjes. Er is plotseling roering in de lucht gekomen! Aan de goedkoope groene kartonetjes met de welbekende zoete tabletjes krampen zich eenerzijds de waschtobbe-handen, de met halve centjes kleefrekenende vingerhaken van de dames kostgeefsters en buurtmoedertjes angstwekkend vast.....”.

In een vlugschrift, uitgegeven door den „Anti-Suikeraccijns-Bond”, noemt Dr. M. Gresshoff het saccharine-gebruik iets, dat naar zijn oordeel voor ons volk reeds een euvel is, en een ramp dreigt te worden. Dan gaat hij verder:

„Niet alleen in onze steden, ook op het platte land stijgt het gebruik, dringt de saccharine dieper bij 't volk door. Het geschiedt natuurlijk onder den invloed der dure suikerprijzen, prijzen, die door de onbarmhartige accijnswet in ons land, dat — bittere ironie — zelf overvloediglijk suiker teelt en bovendien de rijkste suikerleverende kolonie der wereld, Java, bezit, veel hooger zijn dan in andere landen. Eerstgenoemde suiker is beetwortelsuiker, laatstgenoemde rietsuiker, doch daartusschen — het zij nog eens voor de zooveelste maal gezegd — is als voedings- en genotmiddel geenerlei verschil: beide zijn dezelfde stof: *saccharose*, en hebben in den wereldhandel nagenoeg dezelfde waarde, die in de eerste plaats door de landbouwkosten van riet en biet bepaald wordt. Saccharine is echter een geheel kunstmatige stof, in fabrieken te maken in elke verlangde hoeveelheid en voor weinig geld. In de eerste plaats kan dus die

saccharine als „goedkoopste suiker” den weg vinden naar die gezinnen waar ieder dubbeltje besparing moet worden nagestreefd. Maar ook in huishoudens, waar men wèl aan weelde kan offeren, schijnt de saccharine ingang gevonden te hebben; dienstmeisjes loopen met een doosje „saccharientjes” of „zoetjes” in den zak: „het is zoo makkelijk, weet u, één zoo'n dingetje in de koffie en de thee of in meelspijs, en je bent klaar!” In tal van winkels en winkeltjes heeft men voor drie, hoogstens drie-en-een-halve-cent een pakje met 100 kleine saccharine-tabletten, volgens opschrift gelijkstaande met 100×8.5 gram beste suiker — een hoeveelheid, die in de laatste maanden in den kleinhandel van veertig tot vijftig centen kostte (zeven-en-twintig centen neemt hier de fiscus van elk kilogram suiker!) Die pastilles of tabletjes zijn niet de eenige, maar wel de voornaamste vorm, waarin bij ons de saccharine openlijk tot het volk komt. Hier geen poging om de saccharine weg te moffelen, geen clandestien aanwenden van deze stof als vervalschingsmiddel, maar het gebruik vrij uit, alsof saccharine werkelijk suiker ware. Een goed deel dier saccharine-tabletjes komen uit de Deutsche fabriek van Fahlberg en List. Verkocht die fabrikant ze zóó, open en bloot, en in onbepaalde hoeveelheid, in zijn eigen vaderland, dan ging hij de gevangenis in, maar „Holland is een vrij land!”

„Op zoo'n voor mij liggend pakje kan men het volgende lezen: „Het beste, gezondste en goedkoopste ter vervanging van suiker in de huishouding: onovertreffbaar in zoetkracht, zuiverheid en aangename smaak.”

„Bijna allé verbruikers zullen dit zóó opvatten, dat sacharine in de huishouding suiker kan vervangen, dus dat die stoffen ongeveer op 't zelfde neerkomen, en ten tweede dat sacharine gezond is. Noch het een, noch het ander is in werkelijkheid het geval. Dit opschrift getuigt, op zijn zachtst uitgedrukt, van eene bedriegelijke wijze van voorstelling.”

Wat is saccharine?

Een fabriekmatig produkt, langs omslachtigen weg verkregen uit *steenkolenteer*. Vijf en twintig jaar geleden werd het eerst door den Duitschen chemist C. Fahlberg toevallig opgemerkt, dat er een samengestelde, zwavel- en stikstofhoudende, verbinding van toluol bestaat, die overweldigend „zoet” smaakt, zonder verder in aard eenigszins op suiker te gelijken. Verschillende chemicaliën heben een zoeten smaak (o. a. glycerine), maar de door hem ontdekte stof overtrof ze alle, en bleek 300 maal zoeter dan suiker te zijn, schoon die smaak geenszins van dezelfde soort zoetheid was. (Later vond men, dat door verdere zuivering der stof de zoetheid tot ruim 500 maal die van suiker kon worden opgevoerd.) Hij onderzocht dit lichaam en nam patent, op zijn vinding, die hij den zeer onjuisten naam van *saccharine* gaf (beter ware geweest: *Pseudo-saccharine*). Natuurlijk deed hij zulks om al door dien naam te bereiken, dat de stof de verbruikers moest herinneren aan echte suiker (latijnsch: *saccharum*).

De invloed van saccharine op de spijsvertering is nauwkeurig onderzocht door wijlen den Groningschen hoogleraar P. C. Plugge. Uit

al zijn proeven bleek dat deze stof de spijsvertering, zoowel in mond, maag, als darm, *belangrijk vertraagt*.

In *Vragen van den Dag* schrijft de heer T. J. van der Molen:

„Het gewichtigste onderscheid tusschen suiker en saccharine ligt hierin, dat suiker een voedingsmiddel is en door het lichaam gemakkelijk wordt opgenomen, terwijl saccharine het lichaam onverteerd doorloopt, na een half uur reeds in de urine kan worden aangetoond en binnen 24 uur volledig het lichaam verlaten heeft. Slechts in geringe mate dient suiker voor de vorming der cellen en sappen; grootendeels wordt ze in de organen tot koolzuur en water geoxydeerd. Warmte en kracht verleent ze dus aan het lichaam; ze bespaart eiwit en vormt vet. Maar saccharine kan hoogstens een middel tot prikkeling van onze smaakzenuwen worden genoemd, en nog wel een middel, dat in staat is om onaangenaamheden in de digestie (spijsvertering) te veroorzaken.”

Saccharine is een vergift. De kans op vergiftiging door het eten van een groote hoeveelheid in ééns is wel niet groot, want wie zou neiging hebben tot het eten van een groote hoeveelheid in ééns bij een stof, die zoo ontzettend zoetig is? Maar ze is, schoon geen snel doodend vergift, tóch een vergift. En al geeft zij niet direct tot vergiftiging aanleiding, toch zal het op den duur nadeelig moeten zijn, dat aan de nieren een onnoodig verhoogden arbeidslast wordt opgelegd.

Geen saccharine in de huishouding dus! Weg met de leugensuiker!

CONFERENTIE-AANKONDIGING.

Zondag 20 Augustus zal de Luiksche halfjaarlijksche Conferentie plaats hebben. Er zullen twee vergaderingen gehouden worden: de eerste des namiddags te Seraing en de andere des avonds te Luik. President Heber J. Grant, van de Europeesche Zending, en President Serge F. Ballif, van de Duitsch-Zwitsersche Zending worden verwacht.

AFSCHIEDSGROET.

Ouderling Park Kenner geeft ons zijn wensch te kennen bij zijn vertrek naar Amerika langs dezen weg aan broeders, zusters en vrienden een hartelijk vaarwel toe te roepen, daar hij geen tijd zal hebben om allen te bezoeken. Hij betuigt aan een iegelijk zijn oprechten dank voor de hem verleende hulp en spreekt de hoop uit, dat de zegeningen des Heeren door allen genoten mogen worden.

VERPLAATSING.

Ouderling Harm Bell is van de Amsterdamsche naar de Groninger Conferentie verplaatst.

DE S T E R.

Nederlandsch Orgaan van de Heiligen der laatste Dagen.

LEVENSVRAGEN.

Wij leven in een tijdperk van ontwikkeling, van vooruitgang op velerlei gebied. Het rusteloos zoeken der menschheid om meer te kennen, meer te weten, wordt met goeden uitslag bekroond. Meer dan ooit wordt op inrichtingen van onderwijs en anderszins gewerkt om de hoofden gevuld te krijgen met allerlei kundigheden. Want dwaas is het te denken, dat die dingen ons vanzelf aanwaaien. Van alles moet de mensch op de hoogte gesteld worden, aan alles zijn aandacht wijden.

Vele belangrijke vragen roepen om een bevredigend antwoord en die omtrent den mensch-zelf zijn zeker niet de minst gewichtige. De denkende mensch leert van de rede, dat zijn natuurgenoeten en hij niet bij toeval ontstaan zijn, maar volgens natuurwetten. Hij merkt dat het lichaam niet de geheele mensch is. Het innerlijke wezen, dat denkt en gevoelt, dat een wil toont en handelt, noemt hij zijn *geest*. Die geest is zijn eigenlijke *ik*. En in zijn oogenblikken van stille overpeinzing en diep nadenken is hij benieuwd hoe zijn toestand in het verleden geweest is, of dat verleden in verband staat met den tegenwoordigen toestand, en het heden met de niet-onderzochte toekomst. Hij vraagt zich af:

Vanwaar ben ik gekomen?

Waartoe ben ik hier?

Waarheen ga ik na den dood?

Velen hebben verondersteld, dat de geest begint te bestaan terwijl het lichaam nog in zijn allereersten en onvolkomen toestand is, en dat de geest vóór de wording van het lichaam niet bestond. Dit leert het hedendaagsche Christendom. Wij zullen trachten te bewijzen dat dit inzicht van het onderwerp onjuist is.

In het vóór-bestaan van geesten is niets onredelijks. Als geesten na den dood in een geluks- of ellende-staat kunnen bestaan, is er dan eenige reden waarom zij niet vroeger dan de wording van het lichaam kunnen bestaan? Zoo zij kunnen denken en willen en zich bewegen nadat zij het lichaam verlaten hebben, waarom kunnen zij dan deze verrichtingen niet uitvoeren vóórdat zij bezit nemen van het lichaam? Als de verwoesting van het lichaam niet de dood van den geest is, dan moet het toegegeven worden, dat de geest om te bestaan op geenerlei wijs afhangt van het lichaam, en daarom eer dan het lichaam bestaan kan zoowel als naderhand. De ontbinding van het lichaam berooft den geest niet van het leven, noch geeft het samenstellen van het lichaam aan den geest het leven: hij bezit het leven in zichzelf. Leven en verstand zijn niet

het gevolg van het samenstellen, maar zij zijn de oorzaak, en daarom moeten zij bestaan vóórdát de uitwerkselen volgen kunnen. Onze lichamen zijn van het stof der aarde gevormd, maar zijn onze geesten van dezelfde bouwstoffen gemaakt? Zoo ja, dan zouden zij na den dood tot stof wederkeeren evenals het lichaam; maar nu zij niet tot stof wederkeeren, moeten zij gevormd zijn van bouwstoffen, veel fijner dan die van de aarde. Vanwaar kwamen deze bouwstoffen? Zij kwamen van God. Over het onderwerp des doods sprekende, zegt Salomo (Pred. 12 : 7):

„En dat het stof wederom tot aarde keert, als het geweest is; en de geest weder tot God keert, die hem gegeven heeft”.

Volgens deze schriftuurplaats heeft de geest geen aardsche, maar een hemelsche oorsprong: hij is van God gekomen — hij keert weder tot God. „God, die hem gegeven heeft”, ontvangt hem in Zijne tegenwoordigheid terug.

Kon de geest tot God wederkeeren, zoo hij nooit in Zijne tegenwoordigheid geweest ware? Konden wij naar een plaats wederkeeren, waar wij nooit te voren vertoefd hadden? De Heere Jezus Christus leerde het vóór-bestaan, want Hij zei:

„Ik ben uit den hemel nedergedaald, niet opdat ik mijnen wil zou doen, maar den wil desgenen, die mij gezonden heeft” (Joh. 6 : 38).

„Ergert ulieden dit? Wat zou het dan zijn, zoo gij den Zoon des menschen zaagt opvaren, daar hij te voren was?” (Joh. 6 : 61, 62).

„Eer Abraham was, ben ik” (Joh. 8 : 42, 58).

„Verheerlijk mij, Gij Vader! bij U zelve, met de heerlijkheid die ik bij U had, eer de wereld was” (Joh. 17 : 5).

Hieruit blijkt dat de onbelichaamde geest van den Heere Jezus bestond „eer de wereld was”. Het vóór-bestaan van den mensch is dus redelijk en schriftuurlijk. De Heere vraagt aan Job (38 : 4, 7):

„Waar waart gij, toen Ik de aarde grondde? geef het te kennen, indien gij kloek van verstand zijt. . . . Toen de morgensterren samen vroolijk zongen, en al de kinderen Gods juichten”.

In Hebr. 12 : 9 kan men lezen dat God *de Vader der geesten* is. De kinderen Gods, die bij de schepping der aarde juichten, waren dus onze onbelichaamde geesten, van wie Jezus de *eerstgeborene* is (Col. 1 : 15; Rom. 8 : 29). Jezus noemt zich zelf „de blinkende morgenster” (Openb. 22 : 16) en daar Hij, die heiligt, en zij, die geheilgd worden, allen uit één zijn, schaamt Hij zich niet hen *broeders* te noemen (Hebr. 2 : 11). Nu wordt het duidelijk, hoe Jeremia reeds vóór zijn natuurlijke geboorte gekend, geheilgd en den volken tot een' profeet gesteld kon zijn (Jer. 1 : 5).

De schrijver van dit opstel vertaalt een paar verzen van een lied, dat een lievelingslied is van de Heiligen der Laatste Dagen:

O mijn Vader, die daar boven
Woont in heerlijkheid en licht,
Wanneer, ach! herwin 'k Uw bijzijn
En zie 'k weer Uw aangezicht?
Woonde in Uwe heil'ge woning
Eenmaal mijne geest? Werd hij,
In zijn eerste, vroegste kindsheid,
Daar gekoesterd aan Uw zij?

Met een wijs en heerlijk oogmerk
Zondt Gij mij naar de aarde heen,
En onthieldt mij de herinn'ring
Aan mijn toestand in 't verleên;
Maar toch: „Gij zijt hier een vreemd'ling”,
Lispte een fluist'ring soms zoo teër;
En 'k gevoelde dat 'k gedaald was
Uit een meer verheven sfeer.

Het hier uitgedrukte denkbeeld, dat onze geesten met een wijs en heerlijk oogmerk naar de aarde gezonden zijn, is in harmonie met de verhevenste gedachten, welke men koesteren kan omtrent een wijzen Schepper, die een aarde formeert, waarop Hij Zijne kinderen plaatst. Wat dat oogmerk is? Dat de mensch, door het doen van zekere plichten, den grondslag legge voor toekomstige verhooging. Hij moet een lichaam van vleesch en been bekomen, om vooruitgang te kunnen maken in de eeuwige werelden. Hem is eveneens noodig, door werkelijke ondervinding het onderscheid tusschen goed en kwaad te leeren. Gelijk van onze eerste ouders gezegd werd:

„Toen zeide de Heere God: Ziet, de mensch is geworden als onzer een, kennende het goed en het kwaad” (Gen. 3 : 22).

Het is noodig dat de mensch het bittere proeve, om het zoete te kunnen op prijs stellen. Nooit kon hij tot een behoorlijke waardeering van het eeuwige leven geraken zonder het tegenovergestelde ondervonden te hebben. Men kan vele ondervindingen opdoen in het vleesch, die ergens anders niet verkregen kunnen worden. Er moeten verordeningen verricht worden, die volgens het plan van een wijzen Schepper op aarde geschieden moeten. Plechtigheden, waarvan de doop tot vergeving der zonden één is, zijn zoowel plichten als die welke het zedelijke leven raken. Ons groot Voorbeeld is Jezus Christus, die den mensch met God verzoende. Hij die kwam om te doen den wil desgenen die hem gezonden had, wiens karakter, volgens een schrijver, even onkreukbaar als zijn verstand louter is, liet zich doopen, zeggende:

„Aldus betaamt het ons alle gerechtigheid te vervullen”
(Matt. 3 : 15).

Als onbelichaamde geest was Christus Jezus in de gestaltenis Gods, maar heeft het geen roof geacht Gode even gelijk te zijn (Filipp. 2 : 6). Hij is den Vader even gelijk geworden, door Zijne zending op aarde getrouw te volbrengen: daardoor verkreeg hij een onsterfelijk, heerlijk lichaam en is nu het uitgedrukte beeld van de zelfstandigheid des Vaders (Hebr. 1 : 3). Zóó te worden is mogelijk aan allen, die in Hem gelooven en Zijne geboden doen, want „geheiligd zijnde, is Hij *allen die Hem gehoorzaam zijn*, eene oorzaak der eeuwige zaligheid geworden” (Hebr. 5 : 9).

Reeds hebben wij gezien, dat de geest na den dood tot God keert. Dat echter niet iedereen oogenblikkelijk in de tegenwoordigheid van den Allerhoogste komen kan, leert de rede. Wie toch is zóó rein? Redelijk is het te denken dat, evenals op aarde, ook in het na-den-dood gelegenheid zijn zal om van lieverlede dichter bij het toppunt van volmaking te geraken. De verscheidenheid van karakters rechtvaardigt de veronderstelling, dat er een verscheidenheid van verblijfplaatsen is. Velen leeren dat er slechts twee zijn: hemel en hel. Volgens hen wordt de geest dadelijk na het sterven geoordeeld en gaat voor eeuwig naar één van die beide oorden. Er sterven alle dagen menschen. Léert dan de Bijbel dat elke dag een oordeelsdag is? Het tegendeel is waar. In de Schriften wordt slechts van *één oordeelsdag voor allen* gesproken (Hand. 17 : 31), dus wordt het eeuwig lot der afgestorvenen niet dadelijk na den dood beslist. Eenmaal worden geest en lichaam weer vereenigd. Tot zoolang vertoeven de ontlichaamde geesten in den „hades” of het doodenrijk (Zie Hand. 2 : 27; aldaar minder juist vertaald met „hel”, met welk woord onze bijbeloverzetters ook „gehenna”, de plaats der toekomstige pijn, vertaald hebben). Een gedeelte van het dooden- of geestenrijk wordt door den Heer het Paradijs genoemd (Luk. 23 : 43). Dáárheen ging de ontlichaamde geest van den berouwhebbenden moordenaar. Niet naar den hemel, want hij werd vergezeld van den Heiland, die enkele dagen naderhand verklaarde nog niet in den hemel geweest te zijn (Joh. 20 : 17). Een ander gedeelte wordt de „gevangenis” genoemd. Ook dáár vertoefde de ontlichaamde geest van den Heere Jezus, terwijl zijn gekruisigd lichaam in het graf lag. Hij predikte daar aan geesten (Zie 1 Petrus 3 : 18-20; 4 : 6).

Wat de Zaligmaker der wereld daar in die geestenwereld predikte, is voor een iegelijk van het grootste gewicht. Het bestek van dit artikel laat breedvoeriger uitweiding niet toe, maar overal waar zich zendelingen van de Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen bevinden, vindt men hen bereid om met iedere waarheidzoekende ziel erover te spreken.

JOSEPH SMITH ALS NATUURKUNDIGE.

Door Dr. John A. Widtsoe, directeur van het Landbouwkundig
Proefstation te Logan, Utah.

(Uit de *Improvement Era*.)
(*Vervolg van bladzijde 208.*)

Wederom dus stijgen de begrippen van den Mormoonschen Profeet even hoog als de beste theoriën van de mannen der wetenschap. In eenvoudige bewoordingen, klaarblijkelijk onbewust van de wijsgeerige beteekenis van de leerstellingen, erkent Joseph Smith de onderscheidene middelen waardoor 's menschen zinnen in staat gesteld kunnen worden de natuurkrachten te vatten en te begrijpen, welke aan 's menschen zinnen zonder hulp voor eeuwig onbekend moeten blijven.

Het kan niet met recht beweerd worden dat de Profeet de wetenschappelijke wereld vooruitliep in het erkennen van dit beginsel, maar zijn werken lezende in het licht der hedendaagsche vooruitgang, kan het niet ontkend worden dat hij grooter waarde hechtte aan de hulp voor 's menschen zinnen met betrekking tot de ijle krachten van het heelal, dan eenige zijner tijdgenooten. Dit erkennen is een wonderbare eer voor de vermogens van een ongeleerden knaap.

Bewijs dringt zich op bewijs, en getuigenis op getuigenis, totdat de tegenstand der logica wegvalt: en Joseph Smith boven de mist van vooroordeel oprijst, als een machtig profeet van onzen God.

IX. — GEOLOGISCHE (AARDKUNDIGE) TIJD.

God spreekt op verscheidene wijzen tot de menschen. De sterren, de wolken, de bergen, het gras en het aardrijk zijn allemaal, voor hem die verstaat, vormen van goddelijke openbaring. Vele der edelste eigenschappen Gods kunnen geleerd worden door een studie van de wetten volgens welke de Almachtige Wil het heelal bestuurt.

Nergens wordt dit beginsel schooner opgehelderd en bevestigd dan op de rotsen die de aardkorst vormen, en waarop in klare eenvoud de geschiedenis der aarde geschreven is bijna van dat begin af toen de Geest Gods op de wateren zweefde. Eeuwenlang zag men de rotsen zonder de boodschap, erop geschreven, te verstaan. Eerst toen de wonderbare negentiende eeuw naderde, ging het visioen open en de uitlegging van de geschiedenis der rotsen werd zichtbaar.

Hoe de aarde voor het eerst in het aanzijn kwam is nog niet duidelijk geopenbaard. Sedert het begin echter hebben de sterke machten, die heden werken, de aarde gevormd en gefatsoeneerd en haar bereid als 's menschen woonplaats. Het water dat de rotsscheurtjes binnendrong en zich uitzette wanneer het, als in den winter, tot ijs werd, verbrokkelde de machtige bergen; het regenwater spoelde de rotsbrokken naar de laag-liggende plaatsen, waar ze modder vormden;

het water in machtige rivieren beitelde de aarde uit, gelijk men zien kan bij den Grooten Doorloop van de rivier de Colorado. De inwendige hitte der aarde, geholpen door de stof-verplaatsing door water, bracht groote scheuren in de aardkorst teweeg, waaruit groote zeeën van gesmolten stof vloeiden en zich over het land verspreidden; de zelfde hitte vertoonde zich in vuurspuwende bergen, waaruit vloeibare aarde, sintels en vuile gassen geworpen werden; toen de aardhitte weg was, koelde de korst, stelde en er ontstonden groote vouwen, bergen genaamd, en mettertijd zonken vele bergen en de zeebedden ontstonden. Wonderbaarlijk en machtig zijn de veranderingen der aardoppervlakte geweest sedert de Heere haar toebereiding voor een menschenras begon.

Het schijnt dat in het begin de gansche aarde met water bedekt was. Toentertijd woonden de levende aardschepselen in het water en het was het groote tijdperk van visschen en andere waterdieren. Weldra verhief het eerste land zich schroomvallig boven de oceaanoppervlakte en vormde aanlokkende plaatsen voor landdieren en planten. Het eerst kwam op het land, volgens het verhaal van de rotsen, een diërklasse, bekend als tweeslachtige dieren, als kikvorschen, die in het water zoowel als op het land konden leven; en zij hadden het gezelschap van groote uitgestrektheden van lage plantsoorten, die de atmosfeer zuiverden van verderfelijke gassen en haar geschikt maakten voor hogere levensvormen. Toen volgde een tijdperk waarin de meestheerschende dieren reusachtige kruipdieren waren, een trap hooger dan de tweeslachtige, maar een trap lager dan de klasse van zoogdieren waartoe de mensch behoort. Gedurende het tijdperk van deze vóórhistorische monsters was de aarde nog meer bereid voor hooger leven. Op het kruipdieren-tijdperk volgde het zoogdieren-tijdperk, hetwelk nog bestaat, ofschoon sedert de komst van den mensch op aarde het aardkundig tijdperk bekend is als het menschen-tijdperk.

Deze haastige schets van de aardkundige geschiedenis der aarde is maar een armzalige weergave van een der volkomenste, wonderbaarlijkste en schoonste verhalen, ooit tot 's menschen kennis gekomen. Het doel van dit opstel is echter niet de vervolgen tijdperken der aarde te bespreken.

Het wordt, natuurlijk, gereedelijk verstaan, dat zulke machtige veranderingen, als de zoeven beschrevene, en het opvolgen van verschillende soorten van organisch leven niet in enkele jaren plaats gegrepen konden hebben. Wijd-uitgestrekte tijd-vakken hebben noodwendig geëischt de inwijding, opkomst, het heerschen en het eindelijke uitsterven van iedere diërklasse. Een jaar is een te kleine maat-eenheid van geologischen tijd; een duizend jaren of, beter nog, een millioen jaren, zouden naderbij het vereischte komen.

Het is mogelijk op onderscheidene wijzen tot een begrip te geraken van den ouderdom der aarde sedert er organisch leven op kwam. Bij-

voorbeeld: het begin der keel van de Niagara-watervallen was in betrekkelijk jongen tijd, toch moet het, geoordeeld naar den maatstaf van het achteruitgaan der vallen in dezen tijd, 31.000 jaren geweest zijn sedert het maken der keel voor het eerst begon, en het kan wel bijna 400.000 jaren *) geweest zijn. Lord Kelvin heeft, op bijna louter natuurkundige gronden, geschat dat de aarde niet meer dan 100.000.000 jaren oud kan zijn. †) Niet noodig te zeggen, waarschijnlijk, dat al zulke berekeningen zeer onzeker zijn wanneer het werkelijk jarental in beschouwing genomen wordt; maar, alle menschelijke kennis, gegrond op het tegenwoordige aard-voorkomen, en de wetten die bekende natuurverschijnselen beheerschen, duiden eenparig aan dat de ouderdom der aarde uiterst-hoog is, en naar alle waarschijnlijkheid millioenen jaren beloopt, en het moet honderdduizenden jaren geleden zijn sedert het eerste leven op de aarde gebracht werd.

Toen deze ontzaglijke tijdvakken voor het eerst genoemd werden door mannen der wetenschap, ging er een groote roep van tegenstand op uit het kamp der theologen. Het Bijbel-scheppingsverhaal was letterlijk opgevat, dat de Heer in zes dagen de hemelen en de aarde schiep; en men hield het voor godslastering, iets anders te gelooven. De nieuwe openbaring door God gegeven in de boodschap der rotsen, werd ontvangen als een door menschen gemaakte theorie, die verpletterd moest worden. Toegegeven dient, dat velen van de mannen der wetenschap, juichende in het nieuwe licht, het door Mozes verteld verhaal belachten en beweerden dat het een bewijs was dat de geschriften van Mozes niet geïnspireerd, maar louter fabels waren.

De strijd tusschen het Mozaïsche en het aardkundig scheppingsverslag werd zeer hevig en duurde lang, en leidde tot een onmeedoogende ontleding en nauwkeurig onderzoek van het eerste hoofdstuk van Genesis, en de bewijzen waarop de geologische theorie van den ouderdom der aarde rust. Toen evenwel het gekletter van den strijd zwakker werd, en de rook wegtrok, merkten de onbevooroordeelde toeschouwers spoedig op, dat de Bijbel en de wetenschap beiden gewonnen hadden door de botsing. De aardkunde had haar beweringen stevig gevestigd, dat de aarde niet in zes dagen, van vier-en-twintig uren elk, gemaakt was; en het eerste hoofdstuk van Genesis had getoond een wonderbaarlijk getrouw verslag te zijn van de groote scheppingsgebeurtenissen.

Mozes, in het eerste hoofdstuk van Genesis, noemt de orde van de scheppingsgebeurtenissen op. Eerstens werd het licht tot de aarde gebracht en van de duisternis gescheiden: „toen was het avond geweest en het was morgen geweest, de eerste dag.” Toen werd het uitspansel vastgesteld in het midden der wateren: „toen was het avond geweest

---

*) *Dana's New Text Book of Geology*, p. 375.

†) *Lectures and Addresses*, vol. 2, p. 10.

en het was morgen geweest, de tweede dag". Na elke groep van scheppingsgebeurtenissen komt dezelfde uitdrukking voor: „toen was het avond geweest en het was morgen geweest, de derde [vierde, vijfde en zesde] dag". Zij die op de letterlijke uitlegging van de Bijbeltaal stonden, hielden vol dat het woord dag, als in Genesis 1 gebruikt, doelde op een dag van vier-en-twintig uren, en dat al de scheppingsgebeurtenissen volbracht werden door een alvermogenend God in honderdvier-en-veertig aardsche uren. Een onderzoek van het oorspronkelijke Hebreuwsch omtrent het gebruik van het woord met „dag" vertaald in Genesis, openbaarde dat het vaker doelt op tijdvakken van onbepaalde duur. *) Toen dit duidelijk werd, en het verslag van de rotsen beter bekend werd, deden sommige theologen de gedachte aan de hand, daar ons gezegd wordt dat duizend jaren als één dag zijn bij God, dat de dag van Genesis 1 doelt op tijdperken van duizend jaren elk. Dit versterkte den bewijsgrond niet. De beste meening van heden, en zij is zoo goed als algemeen, is dat het Mozaïsche verslag doelt op onbepaalde tijdvakken, overeenstemmende met de groote afdeelingen der historische aardkunde.

Zelfs nog na 1860 en na 1870 was het vraagstuk nog zoo niet-vastgesteld, dat de strijd de uitgave rechtvaardigde van boeken waarin het Mozaïsche scheppingsverslag verdedigd werd. †)

(Wordt vervolgd.)

*) Vergelijk *The Mosaic Record of Creation*, A. McCaul, D. D., p. 213.

†) Bij voorbeeld *Aids to Faith*, bevattende McCaul's allerbekwaamste bespreking. *The Origin of the World*, J. W. Dawson.

OVERLEDEN.

KUHLMANN. — Te Machelen (Haeren) in België, 3 Juni 1905, Adolph Karl Kuhlmann, zoon van Casper en Louisa Kuhlmann, geboren te Luik, den 15 April 1889, gedoopt 3 Augustus 1898 te Schaerbeek door Ouderling G. J. S. Abels en bevestigd door Ouderling F. W. Thatcher.

I N H O U D:

Over Erfzonde en nog wat . . .	Blz. 241	Verplaatsing	Blz. 248
Leugensuiker	„ 246	Levensvragen	„ 249
Conferentieaankondiging	„ 248	Joseph Smith als Natuurkundige . .	„ 253
Afscheidsgroet	„ 248	Overleden	„ 256

Uitgave van JACOB H. TRAYNER, Boezemsingel 116, Rotterdam.

Verkrijgbaar in alle vertakkingen der Zending in Nederland.

Abonnementsprijs per jaar:

Nederland f 1.80, België fr. 4.50, Amerika \$ 1.00.

Per exemplaar 10 cent.